

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal.
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor, félévre 6 kor., negyedévre 3 kor
Egyes szám ára 16 fillér.
Neptantóknak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Egy negyedévre 2 kor
Bezárul minden vasárnap és esütörtökön.

A jövő.

Apponyi Albert gróf, a jövő hóban tartja meg beszámolóját Jászberényben. Országszerte nagy érdeklődéssel várják Apponyi politikai megnyilatkozását, a mely világhírességet fog vetni a jövő ködeibe.

A magyar közvéleményt most leginkább az osztrák válság és a választások foglalkoztatják.

Magyarország ma jelentőségteljes idő előtt áll. A nemzeti állam kiépítése most kezd megvalósulni.

Arányadó politikusok a következőkben összegezik a várható eredményeket:

Az osztrák válság megoldásáról üres kombinációkat szóni: nem lehet feladatunk. Látjuk, hogy a csehek és németek ma épp oly ridegen utasítanak vissza minden közeledési kísérletet, mint az obstrukció legviharosabb korszakában. Körber miniszterelnök terveit nem ismerjük, még kevésbé tudjuk azt: van e reménye és bizodalma, hogy legújabb akciójának sikere lesz. Az egyes osztrák pártok vezérférfiaiban talán meg volna a hajlandóság egy oly munkaképes parlamentet teremteni, a mely legalább a legfontosabb állami szükségleteket megszavazza s a kiegyezést lefárgyalja. De a vezérférfiaknak, úgy látjuk, nincs

mandátumuk arra, hogy legjobb belátásuk szerint cselekedjenek, hanem kötöttségük miatt kénytelenek belemenni a kormányval való tárgyalásokba. A pártok politikai programjainak pedig még mindig a nyelvkérdés az alfája és omegája. Nagyfokú optimizmus kell hozzá, hogy az észre egybehívandó Reichsrathtól érdemleges munkát várjunk. Sokkal valószínűbb, hogy ismétlődni fog, a mi eddig történt s megint az elcsapolás vagy, döntő próba gyanán, a felosztás következik.

Nekünk ebben a válságos helyzetben csak arra kell szigorúan ügyelnünk, hogy az alkotmány és a törvények rendelkezései érvényesüljenek. Meg vagyunk róla győződve, hogy a magyar politika súlyja és tekintélye helyre fogja ütni azt a csorbát, a melyet az osztrák válság a monarchia tekintélyén ejtett. A míg Magyarországon egy erős és céltudatos kormány és egy akcióképes parlament örököl a monarchia nagy érdekei fölött, az osztrák pártok vizsgálva nem idézhet fel oly válságot, a mely monarchiánk nagyhatalmi állását veszélyeztethetné. S még egyet ne feledjünk. A míg Magyarországon a kormány és a parlament összefognak a magyar érdekek védelmezésére, hasztalan erőlködésnek fog bizonyulni az osztrák pártok ab-

beli törekvése, hogy belpolitikai zavarok mellett, Magyarország rovására, gazdasági téren keressenek kárpótlást. Nagyon helyesen mutatott rá erre a jelenségre Láng Lajos nagybányai beszámolójában. Csak általában ismert és tudott tényeket adott elő, a mikor rámutatott arra az animozitásra, a mely bizonyos osztrák körök részéről Magyarországgal szemben mutatkozik. Viszont azonban köztudomású tények bizonyítják, hogy ezzel az animozitással szemben a magyar kormány erőlyesen és nyomatékosan megvédi a magyar érdekeket s hogy a magyar politikai felfogás, a monarchiát érdeklő nagy fontosságú kérdésekben, az osztrák egyoldalúsággal és önérdekkel szemben határozottan érvényesül. Az osztrák válsága tehát, bármily fordulatok támadhatnak is nyomában, az az egy hatása kizártnak tekinthető, hogy Magyarországot örvényébe ragadja. Sőt, a mely mértékben súlyosodik odaát a válság, a magyar politika annál erőteljesebben fog érvényesülni a monarchia politikájában.

S ennél a pontnál válik aktuálissá a másik kérdés, a mely a közvéleményt ez idő szerint foglalkoztatja. A magyar politika ereje a kormány és a parlament összehangzatos működésében rejlik. Széll Kálmán nagy politikai művének, a pacifikálásnak, csak most érnek meg

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TARCZAJA.

Évek multán.

— Naplójegyzetek. —

(Folytatás.)

— Hogy ne emlékeznénk . . . Laci a megboldogult, akkor akarta önként bejelenteni az igazgatónak, hogy ő, no meg mi, — lumpoltunk. Négyen rendeltünk fölliter „szegzárdi” — hja, a mi időnkben soh sem tellett a prepának egész literre! — Amint nagyban fogyszjünk, Laci ép azt próbálta, hogy milyen az az érzés, a mikor igazi bor mellett dikéioznak! — vak láрма támad, — valami „Vendel” nevet említettek. — Erre a szónoknak torkán reked a szó, s egy pillanat alatt úgy elpárologtunk, mint a kántor. Mert annak a bizonyos névnek a gazdája meg az intézeti bedelus egy és ugyanazon kedves egyéniség volt — máskor, ha teszem, utalványt kézbesített, de ilyenkor mindig alkalmatlan volt, amint különben a világ minden bedelusának közös hibája.

Kiderült azonban, hogy más Vendel is van a világon, s ezzel együtt az is, hogy nem minden Vendel bedelus. — Lacit azonban úgy megnémítette ez az epizód, — hogy meg akarta az önkéntes elentkezésével előzni Vendel jelentését.

Kérleltük, fenyegettük, hogy ne legyen „lérfi”, — végre mikor nagy politikával kikerdezte Vendelt, s azt látta beszédéből, hogy nem szándékozik jelenteni, mert semmiről sem tud, — csak akkor változtatta meg szándékát.

Aztán, ha bosszantani akartuk, elé állt valamelyik és szavallta nagy pathosszal:

A prepa álmai.

Mit álmodtál, mond kedves Laczikám,
Hogy oly mosolygva kelsz?

Talán jól feleltél a „német”-ből?

No, komám, nem felelsz?

— Kocsmbában voltam álomban pajtás,
Elvittek társaim.

Volt szép leány és „szegzárdi” mellett
Zengettek dalaim,

— És mikor már úgy be voltunk rúgva
Hogy már nem állhatánk,
„Fizetünk!” — szólok És fölébrendtem,
Mielőtt pénzt adánk.

Oh, hagyj aludni, s aludjál te is.
Nincsen hét óra még.
Majd érted jönnek vidám társaid
S mulatni fogsz ismét . . .

Mit álmodtál, oh, mond édes Laczim,
Hogy most oly búsan kelsz?
Tán megszálltak társid, a hűtlenek . .
Szól, kérlek . . . Nem felelsz? . . .

Kocsmbában voltam álomban megint?
Elvittek társaim.
Volt muzsika, dal, bor . . . és szép leányt
Öleltek karjaim.

— S mikor már mozdulni alig tudtunk,
Dörgé a Bóka: „Tuss!!”
. . . De már későn . . . Nem bírtak
[lábaim . .

És jött a — bedelus.
Támadt erre egy kis viadal, amitől min-

igazi gyümölcsei, a mikor a magyar politika dominálónak lesz a monarchia politikájában. A közvélemény ma már egészen tisztán látja az utat és a célokat, a melyeket a Széll-kormány követ. S tudja azt, hogy a szabadelpártpárt, a mióta megerősödött azokkal, akik Széll Kálmán politikájában szintén a nemzeti élet megújító látják, most fokozottabb mértékben képes megfelelni a rá váró nagy nemzeti feladatoknak. Ha tehát a tiszta választások elve most legelőször érvényesülni fog gyakorlatilag, az a párt melyre a nemzet jövőndő sorsát bizza, nagy erkölcsi presztizsrel fog bevonulni a parlamentbe s a legteljesebb joggal fogja magát a közvélemény kifejezőjének tekinthetni.

Ó-kanizsai tanügyi viszonyok.

Már régebben óhajtottam egyes dolgokat az ó-kanizsai tanügyről közhírré tenni, de mindez ideig visszatartott az; hogy vártam a viszonyok változását. És nem hiába vártam, mert a tanügyi viszonyok csakugyan változtak, még pedig mindig rosszabbra.

Minden intézkedést mi a tanügyet érintette éber figyelemmel kísértem és nyugodtan vártam a fejleményeket, kivánosan levés, hogy hova fog a dolog kilakadni; mert biztosan tudtam, hogy folytonos hangoztatása annak, hogy a tanügy rettentő pénzt emészt föl; tovább a tanügy fejlesztésével nem tördömség, ideiglenes és napidíjas tanítók beállítása, csak előhírnökei lehetnek valami készülődésben lévő nagy dolognak. És nem eszálodtam. Ó-Kanizsán a tanügyi dolgok oly körülmények közé jutottak, hogy most már elérkezettnek látszott az időt arra, hogy egyet másét Bécsországnak tudomására juttassak, s ez által felhívjam figyelmét a felsőbb hatóságnak is; kinek halvány sejtelmé sincs az Ó-Kanizsán történt dolgokról.

Hogy a nagy közönség némi fogal-

mat alkothasson magának Ó-Kanizsa tanügyéről, bátor vagyok egyes tényeket felhozni, melyek városunk tanügyének visszafajlódását eléggé igazolják.

Ó-Kanizsán 8—10 éven keresztül 4 ideiglenes tanító működik, s ez oly megszokott dologgá lett, hogy már föl sem tűnik senkinek, sőt talán már nem is tartanánk törvényes dolognak, ha ideiglenes tanítók nem volna?

Iskolaszékünk a községi képviselőtestülettel egyetértőleg nem elégedett meg ezzel a törvénnyel homlokegyenest álló állapottal, hanem tovább ment és két megüresedett ideiglenes tanítói állást, most már nem ideiglenes — hanem egy egész új rendszerint, napidíjas tanítóval töltötte be. Ezen napidíjas tanítónak egy napra egy forintot azaz két koronát fizeti azon indokok alapján, hogy nem baj ha az az egy-két frt, amivel az ideiglenes tanító többé kerülne — megmarad a város kasszájában. Hisz már ideiglenes tanítókat is azért alkalmazták, hogy az először ocsósb, másodsor pedig nem kell utánuk évenként 12 forintot fizetni az országos tanítói nyugdíjintézetbe. Ezzel azután nevezett intézetet évenként 48 forinttal károsítják meg. Így folyt le a múlt tanév napidíjas tanítókkal, még pedig úgy, hogy a főtanhatóság arról semmitsem tudott.

Most pedig már, hogy ez az egy év így jól sikerült, vannak oly képviselő testületi tagok, akik itt sem akarnak megállni, hanem ezen be nem töltött állást a jövő tanévre a napidíjossal akarják betölteni; még pedig árlejtés útján. Kikiáltási ár: 2 kor. bántatpénz: tanítói vagy ovónői oklevél.

Azután még nem is tetszik, hogy az 1 forintos tanító hogyan tanít; még meg is bírálják és azt mondják, hogy gyenge. Persze ezek a jó urak szem elől tévesztik azt a közmondást: hogy „a milyen a malacz, olyan a mise.”

Noha tanügyi törvényeink nem ismernek évek hosszú során át ideiglenes és napi díjas tanítókat, ez nálunk mégis lehetséges, mert itt minden dologban külön törvényt követnek az intézők. . . .

Igy történt azután az is, hogy a Nagy-

dig mi kerültünk ki sajtó oldalbordával megropogtatott derékka, de — megsérte soha. Csak Gyurka mérközött meg vele sikerrel, sőt megeseit akárhánszor, hogy ha nem bírt egyik sem a másik fölre kerekedni, s ha láttuk, hogy hevesebb léssen az erő próbálás, akkor én vagy Péro pajtás közbe léptünk és szétválasztottuk őket. De a közbebelépés s ennek eredménye a „szétválasztás” nem szó szerint történt. Jaj lett volna szegény fejünknek. Diplomáciai úton biztosítottuk a lefegyverzést.

— Pszt! — jön a tanár ur, — szólunk nagy halkán és az ajtóból belibbentünk a helyünkre.

Lette erre oly mélyes csend és béke, legfőkébb az a zugás — hallatszott, mely a szorgalmasan munkálkodó méhek kasából kél, vagy a magoló diák ajkára támad.

Majd, ha megfotottuk életünk útját, s lelkünk eszálál a boldogabb hazába, — a ho különben mind azt a jót is megkapjuk, a mi itt elfeledtek megadni, sőt egyenesen megtagadják, mert ott úgyis megnyerjük majd! én hiszem, együtt találjuk őket, a akart karba fűzve amint diák éveinkről beszélgetnek Janival.

Tán ott is évődnek egymással. Gyurka és Lacz karral mérköztek, Lacz meg Jani szóval.

— Fiúk, hallottátok, mit csináltak a sárbogárdiak? — szól egyszer Jani. Lacz sárbogárdi, Jani kunbajai volt.

— Halljuk, halljuk! — zúgtunk rá, előre

— tudtuk, hogy valaki meg lesz tréfálva.

— Hát azt tették, hogy a bíróságot az előjárósággal elalta a vonat útját, mikor először ment arra.

— No, az nem nálunk történt, — mondja Lacz, — hanem meg fog történni Kun-Baján, mert ott még nincs vonat, nem is láttak még.

— Nem is kell az a kun-bajaink k, azok már — „luftbalmon” járnak azóta, hogy az első kormányozható léggömb a faluháza kémenyén felakadt.

— Ez elvitte a feluházát Bikityre, — jegyzi meg Lacz.

— Lehet, hogy elvitte volna, de ott volt a sárbogárdi bíróságot és hamar hazaküldött ügyükért, hogy lejöje.

— Lacz azonban erősen védi magát.

— Ugyan ne beszélj olyan zöldeket.

Mit keresett volna a mi bírónk abban a rongyos faluban?

— Hát ott járta ki az akadémiát, — világosítja föl a mi kedves Jancsint hahótázásunk közepette, a mely teljes győzelmet jelentett.

Szegény Jani, hiába ment Stoosra, hiába Kneip Sebestyénhez, képesítőre sem jutott, a harmadéves korunkban veszítettük el.

De azért az arcképe ott van a miénk között, mintha csak velünk végtét volna.

(Folyt. köv.)

Lévay Nándor.

méltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr által 1894. évi márczius hó 2-án 10.000 szám alatt kiadott, tanító korpólékára vonatkozó rendelet, gúriási riadalom okozott Ó-Kanizsán, mert Ó-Kanizsa ebben a dologban is külön törvényt követ és tanítóinak korpólékok nem adta. Hogy ezen különös dolog az olvasó előtt egész világos legyen, bátor lesznek a szabályrendelet ide vonatkozó részét kivonatolva leírni.

Az ó-kanizsai tanítók fizetése 1879-ben a következő indoklással, a következőkben állapítottat meg: „Hogyha azt akarjuk: mondja a szabályrendelet egyik pontja, — hogy a tanítók nemes hivatauk pontos és lelkiismeretes szakavatott megvalósítása elrettenthetessék, a községnek, mint a közjó, szellemi tökély és több hasonló előmozdítása és segítségére tömörült erkölcsi egésznek oda kell törekednie, miszerint azon tisztviselői, kik az emberiség ezen földi céljának megvalósítását előmozdítani lévén hivatra, a folytonos szellemi munkálkodás és kiképzetésben elősegítettnek és e kiválonom egyik főtevényezője — az önfentartás — és családi élet nehézségeitől az anyagi gondoktól — habár némileg is megoltalmaztassanak, nemkülönb, hogy azok kitaró és fáradhatlan ügybuzgalomra serkentessenek.

A község tehát a legnemesebb hivatast, s célját betöltendő, a legszebb s czélszerűbb intézkedést teljesíti akkor, amídon ezen a község szellemi felvirágzását elősegítő tisztviselőit tanúsított szorgalom és fáradozáshoz mérten, a kellő anyagi segélyben részesítvén, részükre a kiérdemelt s egy szerény család rangszerű fenntartásához elegendő jutalomdíjat biztosít.”

Mely érvek és számos indokok szemmel tartásával a tanító fizetése a következőleg részleteztetett: 500 forint készpénz, 120 forint lakbér illetmény, esetleg szabad lakás és egyéb általános és járulékok.

Minden egyes néptanító évi fizetése, ha általa kellő szorgalom és ügybuzgalom fejtetik ki, 35 évi kitaró lankadatlan s rovatlan működése alatt 300 frttal o. é. javítandó és pedig az első 10 évi működés után 50 frt, azután pedig minden ötödik évben 50 frttal. Ezen fizetés felemelés csak Ó-Kanizsa község területén teljesített munka megkezdési idejével veszi kezdetét.

Nem is volt ezen biztosított fizetéssel semmi kellemtlenség addig, míg 1898-ban a megyei közigazgatási bizottság fel nem hívta a községi képviselőtestületet, hogy gondoskodjék a tanítók korpólékáról. Azonban a képviselőtestület ahelyett, hogy a rendeletnek eleget tett volna, egyszerűen minden utódgonalat nélkül neki ment és a szabályrendeletben biztosított fizetési felemelést, fizetési javítást, korpóléknak keresztelte és bölcsezen hivatkozva a fönnt idézett törvényt, illetve miniszteri rendelet 25. §-ának 4 ik bekezdésére, tanítóinak a törvényes korpólékok nem adta ki. Ezekután a tanítótestület kérvénnyel kereste meg a községi képviselőtestületet, hogy az őket jogosan megillető korpólékok adják ki. Ez azután rossz vért szült. A községben mindenki megbotránkozott, hogy hogyan merik a tanítók a korpólékokat kérni, úton útfélen azt tárgyalják és már előre, noha sem az idevonatkozó törvényt, sem a szabályrendeletnek a tanítók fizetésére vonatkozó részét nem ismerték; pálcát törtek fölötté és fönnen hangoztatták, hogy bizony egy rókáról két bőrt lehúzni nem lehet, a tanítóknak korpólékok nem jár, mert eddig is kaptak. És csakugyan meglett az eredménye az előleges lármának, mert a tanítókat ellen föllázított képviselőtestület azon indoknál fogva: hogy, nem tud az magyarul, ki a fizetés felemelést és a korpólékokat nem tartja egy fogalomnak: a kérvényezőket elutasította. Hej pedig ha a képviselőtestület egy kissé jóakarólag elolvassná a fent

idézett tanítók fizetésére vonatkozó szabályrendelet és egy kissé elmélednek a fölött is, hogy a kézpénz fizetés előtt az ókanizsai tanító fizetése 16 lánca föld és 189 forint volt; mely földnek és pénznek bíróság megállapított értéke 828 forint: bizonyosan megalatná, hogy 1879-ben a képviselőtestületnek nem az volt az intenciója, hogy a tanítók fizetést leszállítsa, hanem elenkezőleg; annak biztos megfizetését biztosítva.

A képviselőtestület bizonyítja, hogy a szabályrendeletben biztosított fizetés felemelés és a törvényes korpóték egy fogalom; hát ha az csakugyan egy értelem, mi szükség volt arra a legutóbbi közgyűlésen, hogy a szabályrendeletet a jövőre való tekintettel akként módosították, hogy nemcsak a Kanizsán eltöltött évek számának; továbbá mi szükség volt arra, hogy a szabályrendeletben, hol fizetés felemelés és javításról van szó; korpótéklakkal cserélték föl? . . .

Fizetés felemelést a korpótéklakkal azonosítani csak rossz lelkűséggel lehet; mert korpóték jár minden tanítónak, működött az bárhol: fizetés felemelés pedig csak az Ókanizsán működött tanítónak jár; annak is feltétlenül; mert ezen fizetés rendezésor megkerestettek az iskolázékek elnökei, hogy minden esetben tegyenek jelentést arról, ha az érintett fizetés jobbítás a tanítótól megvonatni illetve megtagadatni fog.

A kérelmük elutasított tanítók fellebbezéssel élvén, kérelmük igazságos elintézését a közigazgatási bizottságtól várják. Ezen bizottság a kezdő elő intézkedést már meg is tette, mert a fellebbezést véleményezés végett leküldötte a közigazgatási eljárásához. Ezzel ugyan fölösleges munka végeztetett, mert tudja Isten hogy van az, hogy Ó-Kanizsa előjárásának véleménye az utóbbi időben minden dologban meg egyezik a képviselőtestület határozatával? . . .

Az ókanizsai tanítók noha gyanítják, hogy az adott vélemény mi foglalt magában; türelemmel és nyugodtan várják a közigazgatási bizottság pártatlan határozatát; melyben bízva bíznak, hogy ügyükkel behatóan foglalkozni és nem csupán az adott vélemény alapján hozza meg végzését, hanem a szabályrendeletben biztosított fizetés felemelést összehasonlítja a törvényes korpótéklakkal. Ha aztán a közigazgatási bizottság csak egy kis jó akarattal lesz; tisztán fogja látni, hogy Ó-Kanizsán az eddig adott fizetés felemelése semmi körülmények között sem korpóték, hanem helyhez és időhöz kötött rendes fizetés.

A legutóbbi közgyűlésen nemcsak az itt elmondott módon esonkították meg a tanítók fizetését, hanem a kezdő fizetés is leszállították. Ez volt a már régen kintzított czél, mely felé lassan ugyan, de biztosan vitorláztak. Folyton azt hangoztatták, minnek a tanítónak az a sok bér; ilyen qualificatióval bíró hivatalnoknak kevesebb bér is elég. A kintzított czél elérték, de remélem, hogy a főtanhatóság már egyszer bele fog ugni az ókanizsaiak garázdalkodásába és megfogja akadályozni az ilyen törvénytelen dolgok végrehajtását . . .

Ezeket voltam bátor a nagy közönség szives tudomására hozni, egyszerűen kijelentvén, hogy az ezután történő dolgokat bátor leszek szintén közhírré tenni.

Terményeink értékesítése.

Sokszor és sokféle alakban felmerült már az a kérdés, hogy miként lehetne a gazdasági terményeket közvetítő kizárásával közvetlenül a fogyasztókhoz juttatni. Ez a kérdés azonban a milyen egyszerűsége látszik éppen oly bonyolódott.

Az árúk közvetítése nagyon és egészben külön foglalkozási ágat képezvén

egy nagy társadalmi osztálynak szolgáltatja a létalapot. A kérdés tehát első sorban a kereskedők létfeltételeit érinti és kihatásában némelyek szerint, a kereskedelem eddigi területeit és hódításait korlátozná.

Azzal kizárólag van ugyan mindenki, hogy kereskedelem és kereskedők nélkül még egy falucskának is nehéz lenne a mai viszonyok között megélni, de az is bizonyos, hogy a közvetítő kereskedelemnek immár olyan kinövésai vannak, amelyek elvetélnél is kell nyesegetni, miután a termelőnek is a fogyasztónak is ártalmára vannak.

Ilyen le nyesegetni való kinövésai a közvetítő kereskedelemnek minden terén észlelhetők, de talán sehol sem tűnik fel jogosulatlan elősködő miveltség olyan mértékben, mint a gazdasági termények értékesítése körül.

Itt ugyanis a tojástól kezdve, fel a legdrágább telivér paripáig, többnyire minden szakértelmet nélkülöző és csaknem erőszakkal az eladó és vevő között tokolódó egzisztenciák szedik dusan a vátot, még pedig egyik kezükkel az eladótól, másikkal a vevőtől.

A „Cenzál” ur mindenütt ott van hivatalosan is, dicsőri az árút és biztatja a vevőt okkal és ok nélkül, mert az ő főczélja nem az, hogy az „üzlet” mind a két fél megelégedésére köttessék, hanem csak az, hogy megköttessék, miután a cenzál-díj csak ezen esetben követelhető. Hogy aztán a felek közül melyik és milyen nagyot esaldott, az nem tartozik hozzá. Ezek haragudhatnak egymásra a meddig nekik tetszik és kerülhetik egymást akár életük fogytig. A cenzál ur különben szívesen kisegíti mind a kettőt, az egyiket új eladótól a másikat új vevővel hozván más alkalommal össze.

És a jó közönség — a termelő úgy mint a valódi kereskedő — évek hosszú sorozata óta türi ezeket a cenzál urakat maga körül, a legtöbbje pedig nem csak türi, hanem keresi és hiralja őket.

Hazarésznük állatvásárain példálul az alföldi uradalmak kiküldöttjei rendszerint cenzálók közvetítésével vásárolnak, persze 20-40% al drágábban, mintha ezt cenzál nélkül végeznék. Az utóbbi években már nem is volt ritkaság, ha a cenzál ur a megvásárolt ökor párja után az eladótól 20-30 koronát és a vevőtől az előre kikötött közvetítői díjakat kapta. Sertéseknél, malaczoknál, páronként 1-2 korona a rendes cenzál-díj az eladótól, a vevőtől aztán külön tiszteletdíj jár. Egy pár ló eladásánál 20 korona a minimum — t. i. 10 az egyik főtől, 10 a másiktól, — de az 50-100 korona sáp sem éppen ritkaság.

És mindeztér vajjon miféle szolgálatot teljesít a cenzál ur? Tökét nem fektet az üzletbe, mert még az utiköltséget is előlegezi a vevő, tudást, szakértelmet csak az vár tőle, a ki nem ismeri, a ki dicsőkevései elhizsi. A cenzál ur tehát a szezon kezdetén legfőnyebb egy-két zárt levelezőlap értékű befektetést reszkiroz, melyben az ismert nagykereskedőnek tudomására hozza, hogy X-nél vagy Y-nál ez vagy az van eladó és legjobb forrásból vett tudása szerint az az árú most ezért vagy azért — többnyire koholt ok miatt — nagyon eladó. A többi aztán következik. A helyi viszonyokkal és a termelővel ő ismerős, ügyét, baját, viszonyait ő ismeri, csak ő reá hallgat és csak neki sikerül tőle olcsón vásárolni, mert ő az udvari cenzál. A vevőt tehát ő viszi ki és mutatja be a termelőnek, mint olyat, a ki az ő tanácsa és ajánlata nélkül ennek a vidéknek soha tájára sem jött volna, a ki nélküle, tanácsa ellenére nem vesz semmit, a ki csak ő reá hallgat és az általa javasolt áratok fizeti. Így aztán mind a két oldalon jól meg van szirozva a piritos, mely után minden bizonynyal a

cenzál ur nyalogatandja a saját becses száját, melyet a míg az üzlet létre nem jön teljes odaadással kizhasznál.

A gabonafélék értékesítése körül felmerülő csalásnak is beillő esetekről nem is szölok, pedig nagyon kecsesítő adataim vannak hozzá. Itt azonban néha már bizonyos többebefektetésekre is van szükség mely olykor kedvezőtlen esélyeknek is ki van téve. A vége mégis csak az, hogy a cenzál, urak könnyedén megszerzik a maguk 6 10 — 20 ezer koronájukat és szezon multával gond nélkül pikettiroznak vagy kalábereznek, mint törzsvendégek valamelyik kávéházban.

Mi gazdák pedig tovább panaszkodunk, zugolódunk vagy — és ez a cselekvés nevelő bja — valahol inditványozzák, hogy tenni kellene már ezen türelhetlen állapot ellen valamit. A baj általános és hovatóvább súlyosabban nehezedik a termelőkre, ugy a kicsire, mint a nagyru, de azért a védekezés szükségességének hangoztatásánál tovább még nem igen jutottunk. Minden ember a másiktól, testület testületől, a hatóság a felettes hatóságtól várja a mentő actió megkezdését. És ha ezek közül valamelyik egy lépést tesz és halad előre a jó utón, nem támogatjuk, de gúncsoljuk, bírálgatjuk s lépésnek ezerféle hátrányát látjuk egyszerre. Így pedig ezen a bajon segíteni nem lehet.

Ideje tehát, hogy ezt a kérdést a maga valóságában ismerje mindenki és a maga körében hathatósan hozzájárjon ennek mielőbbi elhárításához.

A legtöbbet ezen a terén az egyes gazdák tehetnének, kiknek nemcsak módjukban áll, de a közös baj leküzdésének könnyebbé tétele és biztosítása végett mintegy kötelessége is volna, hogy terményeik eladásánál vagy szükségleteik beszerzésénél az ilyen közvetítőket határozottan kizárják. Ez persze az első tekintetre nehéznek, sőt némely esetben károsnak látszik és ez az oka, hogy a legtöbb gazda bár gyűlöli az ilyenféle közvetítőt, mégis igénybe veszi, vagy eltűri, hogy ügyeletebe avatkozzék. Magam is csak egy-két birtokost ismerek olyat, aki véglegesen és nyíltan szakított a közvetítőkkel, oly formán, hogy az alkaln előle kijelenti, hogy cenzál-díjat nem fizet. Ezt mint követendő és kár nélkül követhető példát emletem itt fel, miután a szóban levő birtokosok tényleg cenzál díj fizetése nélkül is tudják értékesíteni terményeiket. Alaptalan tehát az a vélelem, hogy ma már ezek nélkül jól sem eladunk, sem venni nem lehet. Lehet bizony azt, csak akarni kell.

Az érdemtelenekek által szedett közvetítői díjak megtakarítását célozzák a különböző fogyasztó és értékesítő szövetségek is, melyek némelyike máris meg lépő eredményeket ért el.

Itt vannak aztán lovainkra a csikótelepek és a hadsereg részére vásárló bizottságok, a méncsikók bevásárlására tett kormányintézkedések. Bikák, kosok, és kanok bevásárlására a magy. kir. állattenyésztési felügyelők és az egyes gazdasági egyletek által rendezett tenyész állatvásárok és kiállítások, melyeken vevő és eladó közvetlenül érintkezhetik. Mindezeket kiegészítik a komló és árpa vásárok stb. Az a törekvés tehát, mely szerint a termelő közvetlenül juthat igazi vevőjéhez, fogyasztójához, itt-ott már intézményekben is kifejezésre jutott és felsőbb helyről kiterjed támogatásban részesül. Amde mindezt még csak a kezdet kezdete, részint mert a termelt anyagok különfelelései közül kevesnek értékesítésére nyújtanak még ezek alkalmat, részint pedig, mert ilyen uton a legtöbb akarat mellett sem lehet az itt mutatkozó hiányokat megszüntetni. A tenni valóknak tehát még egész sorozata vár megoldásra.

És mi tagadás benne, itt bizony a t. gazdasági egyletekre vár a legtöbb és ál-

talánosságban véve a részletekre is leginkább kiterjedő feladat helyes megoldása. Néhány gazdasági egyesület már megindult, néhány pedig némi eredményekre is hivatkozhatik ezen a téren. A mozgalom azonban aránylag igen lassan halad és ha a termelő gazdák részéről az óhajok nem nyilvánulnak hangosabban, vagy odaadók támogatásukkal nem lehetnek életet a t. egyesületekbe, bizony a szalmaláng hamar ellobban és vissza esünk a régi tepsedésbe.

Legújában a Marostorda vármegyei gazdasági egyesület a vármegye alispánjának hathatós támogatásával indított üdvös mozgalmat arra nézve, hogy a hadügyi kincstár intenciójához híven a hadsereg részére közvetlenül a termelőktől összegyűjtendő zabot és rozst szállítsan. A szállítás és kezelés nehézségeit az egyesület vállalja magára és az által lehetővé teszi, hogy a kistermelők is részesedjenek azon előnyökből, melyeket pedig a nagy tőke élvezett és jórészt még ma is élvez, tisztán csak azon okon, hogy termelőink egészségesen alapon szervezkedni és szövetekezni nem tudnak, vagy nem akarnak.

Ugy tudjuk, hogy haza részünkben ez az első komoly lépés ezen a téren, mely, ha sikerül, ismét vissza esik az ügy fejlődésére.

Ezért a mindenképpen hasznos kezdeményezésért tehet a legteljesebb elismerés illeti a marostordavármegyei gazdasági egyesületet, de egysermind az a súlyos kötelesség is hárul rá, hogy az ügyet erélyes kézzel és a szükséges körültekintéssel vezesse.

Mi bízunk benne, hogy így lesz és az elérendő eredmények nyomán más egyesületek és alakulandó szervezetek is megindulnak s végül e jó példaadás révén terményeink értékesítésének ügye a panaszok, indítványok és meddő tárgyalások homályából kibontakozva, helyes alapra jut és azon mindannyiunk tetemes hasznára a régi óhajtott és várt irányban tovább fejlődik.

Zéró.

Hirek.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kiss Pál makói lakos ügyvédjelöltet a bács-topolyai kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Nozdroviczky Arthur miavai kir. járásbírószághoz irnokot a bács-topolyai kir. járásbírószághoz segéd-telekönnyvezetőül nevezte ki.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a távozó Pasmány Győző helyére a bajai állami tanítóképző intézethez segédtanárnak Kiss József pinkafői áll. polg. iskolai tanárt nevezte ki.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter kinevezte Koschier Antal bajai járásbírószághoz joggyakorlót a bajai kir. járásbírószághoz aljegyzővé.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Lodung Ignác pancsovai adóhivatali adótitkár a zombori adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

* **Kinevezés.** A belügyminiszteri um vezetésével megbízott miniszterelnök a kishegyéri anyakönyvi kerületbe Vidákovits Mihály segédjegyzőt, a bács-ujfalusi anyakönyvi kerületbe Tripolszky Gábor irnokot anyakönyvi helyettesé nevezte ki és a házassági anyakönyvvezetésével is megbízta.

* **Közgazgatási bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága szeptember hó 5-én ülést tart.

* **Zombori lóverseny.** A zombori lóverseny szeptember 30-án délután

fél háromkor lesz. Az intézőség elnöke az idén is Szemző István, nagybirtokos és így biztosak lehetünk a nagy sikeréről.

* **Alakitják a színházat.** A városi közgyűlés határozata folytán a zombori színházat renoválják. A renoválással már annyira haladtak, hogy a nézőtér mennyezetének átfestése megtörtént. A muzsiká pompásan sikerültek. Ha az átalakítás többi része is így fog sikerülni, akkor a zombori színház lesz a vidék egyik legbájosabb színháza.

* **Reunión.** A lóverseny alkalmából Bács-megye ifjúsága az idén is rendez Reunión szeptember 30-án. A rendező bizottság megalakult és legközelebb megkezdí működését.

* **A vásár.** A vasárnapi és hétfői vásár óriási közönség részvételével folyt le. Ilyen népes vásárra még a legöregebb emberek sem emlékeznek. Az idő pompás volt és hogy misem akadályozta a gazdálkodótságot az állatok felhajtásában. Tolvajlás fordult ugyan több elő, de a rendőrség azonnal elcsipte a tetteseket és így kárt senkisen szenvedett.

* **Megkerült óra és láncz.** Maurin Iván, babina-gréadi, szlavoniai lakos az idén augusztus 21-én Zomborba érkezvén, az egyik nemes-militiési utcazi korcsmában vett szállást. Alig időzött azonban néhány órát a városban, máris arany lánczától, meg thula-órájától fosztották meg a tolvajok. A rendőrségnél azonnal feljelentette ugyan az ismeretlen tetteseket, de azzal a biztos tudattal utazott haza, hogy óráját meg lánczát többé nem látja viszont. Annál kellemesebb volt a meglepetése, a mikor tegnapelőtt arról értesítette a zombori rendőrség, hogy 101 forint értékű láncza és óráját meglették, és hogy azokat átveheti. Ez uton is köszönetet mond a rendőrségnek sikeres eljárásáért.

* **Mostohájától agyonvert leány.** Emberek esetről suttognak Zomborban az érmek. Zombor egyik előkelő tisztviselőjének 16 éves leányát verte meg úgy folyó hó 26-án annak mostoha anyja, hogy az a szenvedett sérülések folytán folyó hó 26-án a városi kórházban meghalt. A háziak állítása szerint a szegény a betegsége alatt folyton vízért esdekelt, de a gonosz mostoha csak azt felelte, „dögölj meg te kutya”. Már el is akarták a szegényt temetni, amikor a rendőrség rendelkezése a holttestet felboncolták. A vizsgálat megindult.

* **Betörések Zomborban.** Zomborban a betörések ijesztő módon szaporodnak. Sok éjjel 3-4 helyen is betörnek ismeretlen tettesek és anélkül, hogy valamihez hozzányulnának, ismét távoznak. Ugy látszik a rendőrség beszszantására alakult egy jökevdű banda. Folyó hó 26-án reggel 2-3 óra között Sztancsics István vegyeskereskedőnél és Konyovics Koszta, nemes-militiési-utcai szatócsnál törtek be. Folyó hó 26-án Rothauer Adolf, felső-városi üzletbész és Mattarics István bánati szatócsoshoz hatoltak be. A rendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket, és a felbujtóknak nyomában is van már.

* **Jóváhagyás.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a Zenta vidéki halászi társulat üzemtervét 44975 960. szám alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

* **Tanitók gyűlése.** A Bács-Bodroghmegyei községi tanítóegyesület idei nagygyűlést f. hó 28 és 29-ikén Baján tartja meg. Az egyesület kebeléhez tartozó szabadkai járásokról 25-ikén Meznerics Ferencz elnöklele alatt előkészítő ülést tartott. A körnek 38 tagja fog résztvenni a nagygyűlésen; a költségek fődőzésére a város 400 koronát szavazott meg.

† **Halólozás.** Sztipies (Sváb) Máté földbirtokos 72 éves korában meghalt. Temetése ma délután nagy részvét mellett ment végbe.

* **Lefoglalt sikárgyökér.** Büntetés terhe alatt tiltva van a sikárgyökereket szedni, mindazonáltal ezen jól jövedelmező foglalkozást egész Bácskában, de különösen Szabadkán nagyon üzik. A rendőrség tegnap mintegy 6 mm. ilyen sikárgyökereket foglalt le és a szedők, valamint a vevő kereskedők ellen megindította a büntügyi vizsgálatot.

* **Merénylet egy rendőr ellen.** A szabadkai rendőrségnek egyik ügyes rendőre, Mardics Száva ellen tegnap éjjel merényletet követtek el, mely szerencsére azonban nem sikerült. Ugyanis éjjel 12 óra tájban portyázás alkalmával a VII. körben nagy lármát hallott. Közelebb ment és csendre intette a lármázókat, mire ezek még nagyobb lármát c-aptak. Mikor újból figyelmeztette őket, befutottak Nevedel Verona házába. A mit sem sejtő rendőr erre távozni akart, de egyszer csak 2 revolverlövés hangzott el, melyek közül egy kalapját találta és leesett a földre. A merénylő Kékity Novák volt. Mardics visszatant a helyszínére, de akkor már eltűntek. A fegyvert azonban ott hagyták. Az esetről ma reggel jelentést tett az egyik rendőrkapitány, aki megindította a legszigorubb vizsgálatot.

* **Véletlen szerencsétlenség.** Szabadkán Reile Lőrincz lakatosnőnek ma délután munkájában egy nagy darab tüzes vasat bal kezére ejtett, mely súlyosan megsebesítette. A mentők bekötözték a sebet.

* **A kiállítási sorsjegyek huzása.** A szabadkai iparkiallitási sorsjegyeinek huzása tegnap délután ment végbe a kiállítási helyiségek egy nagy termében. A termet zsufozásig megtöltötte a közönség és 6 óra volt már, amikor a 800 számot a szerencsekeréknel levő szép leány kihuzta.

† **Halólozás.** Bajáról írják lapunknak: Gyászolobogó hirdette a bajai kir. járásbírószághoz széképületén, hogy a bíróságnak ismét halottja van. Nagybecsoni Bardócz Sándor kir. járásbíró f. hó 23-án életének 51-ik és boldog házasságának 21-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Halálának híre nemcsak kollegái és az ügyvédi kar szükebb körében, hanem társadalmunk minden osztályában hajtaldalmas megilletődést keltett, mert előzőekeny, szives modora és a jogkereső közönség érdekeinek készséges és tapintatos előmozdítása által mindenütt csak jó barátot és tisztelt szerzett. Vég-tisztessége f. hó 25-én d. u. 4 órakor ment végbe, a melyen a kir. járásbírószághoz tisztikara és az ügyvédi kar testületileg jelentek meg és részvétük jeléül díszes koszorukat helyeztek a korán elhunyt járásbíró ravatalára a következő felirásokkal: „A kir. járásbírószághoz tisztviselő kara — Isten veled! „A bajai ügyvédi kar — Kegyelete jeléül.” Széles Aron ref. lelkes gyönyörű, könyekiz megindító gyászbeszédet mondott. Özvegye Kohányi Izabella és négy kiskoru árva: Ilonka, Margit, Árpád és Iza siratják benne a jó férjet és szeretett atyát.

* **Eljegyzés.** Téesői Móríc Kálmán a 23. cs. és kir. gyalogezred főhadnagya eljegyezte gyulai Gaal Irénke kisaszonny, városunk egyik szépségét, gyulai Gaal István pénzügyi titkár leányát.

* **Honvédhuszárezred összpontositás.** A Baján és Keoskeméten állomásozó 4. honvédhuszárezred folyó hó 28-án Szabadkára érkeznek és ott gyakorlatokat tartanak.

* **Figyelmeztetés.** Az osztrák postaigazgatás már ismételten felszólalt a

Magyarországból Ausztriába elégtelenül bérmentesítve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujabbán eszéközött feljegyzések szerint egyedül a bécsi központi levelezékes hivatalhoz hat hét leforgása alatt 35.260 elégtelenül bérmentesített levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibás bérmentesítés azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a folyó év január 1-vel életbe lépett tarifális változtatásokat még most sem veszi figyelembe s Ausztriába szóló levelezőlapjait még most is 5 fillér helyett 4 fillérral bérmentesíti. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételtlen közöljük, hogy külföldre szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levelezőlap díja 10 fillér, Ausztria, Bosznia, Hercegovina, Németország, Szerbia és Montenegróval való forgalomban pedig a levél díja 10 fillér, a levelezőlap díja 5 fillér.

† **Halálozás.** Özvegy Vass Ferencné sz. Till Vilma asszony, néhai Vass Ferenc szántói földbírtokos özvegye folyó hó 26-án déli 12 órakor életének 62. évében meghalt. A megboldogult temetése folyó hó 27-én délután öt órakor nagy részvét mellett ment végbe. Béke hamvaira.

* **Jégvihar.** Vészterhes felhők vonultak át szerdán délután Kis-Hegyes község határára. Mogyoró nagyságú jég esett, mely óriási pusztításokat vitt végbe. A veteményeket és a kukoricát elpusztította a határ azon részén, a halátonval.

* **Eljegyzés.** Félégyházi Nagy István cs. és kir. tüzérhadnagy eljegyezte Ledinszky Szilárdka kisasszonyt, Ledinszky István gyógyszerész leányát.

* **Névmagyarosítás.** Krützer István újrédői illetőségű, budapesti lakos vezetéknevét a belügyminiszter engedélyével „Bollá-*ra* magyarosította.

† **Pályázat a városi kertészi állásra.** Zombor város tanácsa az 1900. évi október hó 1-én megürült kertészi állásra pályázatot hirdet. Pályázni kívánók felhívának, miszerint képestésü el, családi állapotukat és vagyoni viszonyait igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket folyó évi szeptember hó 10-ig a város tanácsához nyújtsák be. Bővebb felvilágosítást Dekker Pál kertészeti bizottsági elnöknel, valamint Falcione Gusztáv és Koczkar Zsigmond kertészeti bizottsági tag uraknál nyerhetők; ugyancsak ott a részletes feltételek is betekintheők és ezek a kertészeti bizottság elnökéhez intézett megkeresésünkre a pályázni óhajtoknak esetleg posta útján is meg fognak küldetni.

* **Iskolai hír.** A helybeli izr. népiskolában az új tanévre szóló beiratások szeptember 2-án d. e. 8—12-ig a tanács-teremben tartatnak meg.

* **Esküvő.** Ifj. Trischler X. Ferenc hódásági kereskedő, Trischler X. Ferenc hódásági földbírtokos, a Ferenc József-ferend lovagának fia, mult szombat délután vezette oltárhoz Hódásághon Willmann Valérka kisasszonyt, Willmann Mátyás hódásági kereskedő bájos leányát.

* **Összeharapdálta.** Péntek délután együtt beszélgettek borközben Balogh István és Klemán József topolyai lakosok a Prokecz-féle korszámban. Valami miatt nézet eltérés támadt közöttük, mire összekaptak s Balog a differenciákat olyképp akarta kiegyenlíteni, hogy Klemánok arcát össze-vissza harapdálta. A súlyosan megsérült Klemán feljelentést tett Balog ellen.

* **Hirtelen halál.** Dr. Ognyanovits Illés köztisztviselőben álló kerületi orvosa e hó 21-én Budapesten, hová gyógykezelésére céljából utazott, hirtelen elhalt.

* **Szinészet.** Pesti Ihász Lajos, a szabadkai színház igazgatója társulatával Zentára érkezett és tegnap az „Arany kakas” című énekes bohózzal megkezdte előadásait.

* **Hymen.** Horváth Károly csendőrhadnagy f. hó 25-én vezette oltárhoz Preszly Olgát, Preszly Károly leányát.

* **Pánszláv tanító.** Nem rég megirtuk, hogy Ispánovics Mátyás, a szabadkai sz. György téri iskola igazgató-tanítója a néhány nap előtt tartott esküvőjén bunyevác nyelven mondta el a szertartásos esküt, szóval az esketés ezen a nyelven folyt le. A tanító a helyben megjelenő B. H.-ban nyilatkozatot tett közzé, amelyben tiltakozik a vád ellen, hogy ő pánszláv érzelmű lenne és az eskető lelkész okozta a történetekért, mint-hogy őt a szertartás alkalmával bunyevác nyelven szólította meg. Hegedűs lelkész a Sz. és Vidéke vasárnapi számában közzétett nyilatkozatban ezzel szemben oda nyilatkozott, hogy a tanító fölkerítte őt, hogy az esketés bunyevác nyelven végezze. Mint értesülünk, az esetből kifolyólag Kurucz Gyula tanfelügyelő a fenti eset miatt a tanítótól az igazgató megbízást visszavonta. A tanfelügyelő eljárása mindenesetre dicséretet érdemel.

* **Uj lap Szabadkán.** Csillag Károly dr. (Verbőczy Aladár) szerkesztésében szeptember első vasárnapjától kezdődőleg hetenkint egyszer illusztrált élelzap fog Szabadkán megjelenni. Az élelzap melléklete lesz a Bácskai Hirlapnak, azonkívül 2 fillérért külön is kapható lesz.

* **A szabadkai betegségyőzpénztár** f. évi szeptember hó 2-ikán tartja rendes évi közgyűlést, melynek tárgyszorozata a következő: 1. Elnöki megnyit. 2. A jegyzőkönyv hitelesítése. 3. Két jegyzőkönyvi hitelesítő megválasztása. 4. Pénztári jelentés. 5. Számadások fölötti határozataival. 6. Beérkező indítványok.

* **A ketreczből kiszabadult farkasok.** Majdnem végzetes szerencsétlenség történt tegnap a Halasról Szabadkára érkezett özv. Fáber Sándorné állásereglottalajdonosnőnek három kiszabadult vadállata miatt. A ketreczeket rakták föl a vasuti kocsikra és tolatás közben az egyik kocsik kisiklott és a ketrec ajtaja föl pattant az erős lökés következtében. A kinyitott ajtón eszeveszeten rohantak ki a vadállatok — 3 farkas — de szerencsére az állászelidítőn észrevette a veszedelmet, nevükön szólította a vadállatokat, mire ezek az ismert hang hallatára a földre lapultak és így hurkot vetettek a nyakukba és visszatarték a ketreczbe. A vadállatok listára a munkások szétfutottak, az állomásfőnök pedig puskáért szaladt, hogy a bestiákat ártalmatlanná tegye.

* **Szabadka közgyűlése.** Szabadkának augusztus 28-án igen érdekes közgyűlése volt. Gymnásiumi igazgatóvá Kosztolányi Árpádot választották meg. Mukics Samu dr. indítványt nyújtott be, hogy Darányi miniszternek a törvényhatóság háláját és mély köszönetét fejezze ki a magyar mezőgazdaság emelése érdekében kifejtett tevékenységért. A közgyűlés egyhangulag és nagy lelkesedéssel fogadta el az indítványt. Az indítvány megokolásának kapcsán ajánlotta dr. Mukics azt is, hogy a közgyűlés megvetését fejezze ki a Pester Lloyd ellen, a mely németnyelvű lap a törvényhatóságoknak készülődő mozgalmát gunyos megjegyzések tárgyává tette, és gazdasági tevékenységért a minisztert is folyton támadja. A közgyűlés ehhez az indítványhoz is egyhangulag és nagy örömmel járult hozzá. Szabadka város lakosságában — mint tádósítónk jelenti — mozgalom indult

meg arra nézve is, hogy a Pester Lloyd minden magyar olvasókörből, kaszinóból, könyvtárból, egyesületekből kiiltassék.

* **Értesítés.** Az alább nevezett csapatkórházak vendéglősszeri ellátására vonatkozó biztosítási tárgyalások következőképen fognak megtartatni és pedig: Szep-tember hó 20-án és 24-én a cs. és kir. csapatkórházban Kecskeméten Pécssett. A közlebbi feltételek a Budapesten 1900. évi augusztus hó 20-án kelt hirdetményből, továbbá a helyőrségi és csapatkórházaknál, valamint a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál meglevő feltételi füzetekből vehetők ki. A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

* **Öngyilkosság a feleség miatt.** Szabadkáról írják: A zombori úton járó-kelők figyelmét ma kora reggel egy különös viselkedésű ember hívta fel. A járték közelében levő nyitott kút körül járt-kelt, egyszer csak megragadta a kút deszkáját és fejfel felé bele ugrott. A szemlélők oda rohantak és a mentéshez fogtak de a víz már elborította a szerencsétlent. A jelenvoltak közül egyiknek derekára kötelek kötöttek és leeresztették a kutba aki ott várta míg a víz felveti az öngyilkost. Nem kellett sokáig várni míg felvetette amikor a mentő hajánál megragadta és nagynehezen kivonszolta a kútból a teljesen önkívüli állapotban levő embert. Az esetről értesítették a mentőket és a rendőrséget kik megállították, hogy az öngyilkosnak Mlinacs Sándor a neve, V. kőri kőműves, azért akart megválni az élettől, mert felesége 2 hét előtt elhagyta és többszöri kérésére sem akart visszatérni. Az öngyilkost bevitték a kózkórházba.

† **Halálozás.** Baján Schön M. B. kereskedő tegnapelőtt meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a leggyenedebb férj, illetve legjobb apa, nagyapa, testvér és apósának Schön M. B. kereskedőnek tevékeny életének 74-ik és boldog házasságának 51-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 21-én délután fél 4 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult tetemei f. hó 23-án d. u. 3 órakor fognak az izr. temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Baján, 1900. évi augusztus hó 21-én. Aldás és béke lebegjen hamvai felett! özv. Schön M. B.-né, szül. Pollák Teréz mint neje. Schön Antal, Koch Arminné Schön Róza, Komlós Arminné Schön Malvin, Freund Lázárné Schön Minka, Schön Géza, Popper Mórné Schön Laura mint gyermekei. Schön Antalné sz. Weidinger Julia mint menyje. Koch Armin, Komlós Armin, Freund László, Popper Mór mint vők. özv. Lederer Katalin mint testvér. Schön Ödön és neje Taussig Janka, Szász Róbert, Szász János, Schön Ida, Koch Richard, Koch Aladár, Koch Margit és férje Kornis Mihály, Dr. Komlós Arthur, Komlós Imre, Freund József, Freund Sándor, Popper Hermin, Popper László mint unokái, Koszoruk mellőzését kérjük.

* **A szabadkai löversenyek.** A szabadkai löverseny-egyesület vasárnap tartotta meg pompás időben versenyeit. A löverseny minden tekintetben pompásan sikerült. A zombori urak közül Szemző István nagybirtokos is átrándult erre az alkalomra Szabadkára. A versenyek eredménye a következő: 1. Mezőgazdák versenyje. Tav. 1400 m. Díj: 700 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. 1. Mijutov Jévtó Exact, 2. Hevér Károly Mumpitz, 3. Peitstuk János Verneuil. Tot. 2.2. II. Egyesületi díj. Tav. 1800 m. Díj: 800 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak. 1. id. Vojnich Sándor Dáma, lov. Horty Jenő. 2. Liptay Béla Gyp lov. Pfeifer Ferdinand. 3. Veseey Ervin Kandeur lov. a tul. Tot. 2.2. III. Szabadka sz. kir. város díja. Tav.

905 szám.
1900

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1900. évi V 1300/4 számú végzése következtében Dr. Róna Izor Budapesti lakos ügyvéd által képviselt Szende Adolf Budapesti lakos javára Schaffer Helén Sztanisicsi lakos ellen 206 kor. és jár. erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 825 korra becsült üzleti árú és gépekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V 2480 — 1899. számú végzése folytán 206 kor. tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 6. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 76 kor. 90 fillben bíróság már megállapított költség erejéig Sztanisicson az adós lakásán leendő eszközlésére **1900. évi szeptember hó 5. napjának délutáni 3 órája** határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el fog adatni.

Kelt Zomborban, 1900 évi augusztus hó 24. napján.

Styrum

kir. jbirósági végrehajtó.

957 szám.
1900

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1900 évi V. 1192/2 számú végzése következtében Dr. Strasser Lajos zombori lakos ügyvéd által képviselt Schopper és Stedolovszky czég bécsi lakos javára Scherer Ferencz zombori lakos ellen 300 kor. és jár. erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 6220 kor. fillre becsült különféle üzlet árúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V 1192/2 — 1900 számú végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés, ennek 1900 évi június hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 76. kor. fillben bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban végrehajtás szenvedett üzletében leendő eszközlésére **1900. évi szeptember hó 14 napjának délelőtti 9 órája** határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1900. évi augusztus hó 24. napján.

Styrum

kir. jbirósági végrehajtó.

Fényképészet.

Mindazon uraknak, kik a fényképészettel foglalkoznak, becses tudomásukra hozom, hogy egy szakavatott retoucheur alkalmaztam, és ezentul minden fényképészeti munkát, retouchirozást, másolás, kasirozás és simításra, szóval minden munka elvégzésére vállalkozom. Eladok lemezeket, levelezőlapokat stb. A fényképészetben oktatást adok előnyös díj mellett, porcellánképek siremlékkövekre.

Teljes tisztelettel

Sztojánovits T.

fényképész

Zombor, a korzón.

Ziska J.

ROSTELY GYÖRGY utóda

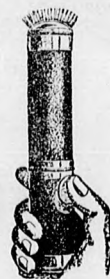
ajánl **gabona-minőségi, tized- és szárad-hid-mérlekeket.**

A budapesti árú és értéktörzsde szállítója. Iroda és raktár:

Budapest VI., Eötvös-utca . sz.
Alapításkor 1872-ben.

Javítások pontosan. Árjegyzék bérmentve.

Legújabb amerikai szabadalmazott cikkek.

Aezél-kés fűrés alakú pengés és puha, a legfinomabb aezélből. Úgy a vna mint a száraz kenyeret egyforma könnyűséggel vagja. Pékek, vendéglők és háziasszonyoknak nélkülözhetetlen. Ára: 1 drb 2 kor. 6 db 9 korona.

Kelut-bélyegző 6—12 évre könnyen forgatható. Készletben van, magyar, német, francia és olasz: Egy db 2 kor. 6 db 9 kor.

Villanygép iskola, kórház és ház használatra nélkülözhetetlen. Nem jatekszer. Egy db 5 kor.

Amerikai-teoreoseop felül-mulhatatlan plasztika, összehajtható. Egy db 3 k r.

Ehhez eredeti amerikai fényképek dírbent 50 fillér.
Légnomású-egyszerű sőt és golyóra 250 lépés hordképességgel, puskapor és gyaus nélkül. Drbja 9 kor.
Kül. eszegező: **Hordható villamos lámpák; alta-duplikator** sokszorosító apparatus és másféle egyéb szabadalmazott újonságok.

Közvetlen behozatal az amerikai Egyesült-Államokból
Amerikan & International Trading-Association

Budapest, Nádor-utca 16,

Schneider-féle **Páfrány-tokocsák** (Galandó-elhajtó.)
Millió embernek e szer visszaadta **egészségét** és éljes
Kik galandférgekben gyomorjában szenvednek.

Pántli kagiliszta fejestől, a páfránytokocsák által fájdalom nélkül álltalas mellett, s a leg-
rövidebb idő alatt (6 percz, alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer, fájdalom nélküli gyors és biztos eredményeért jót állás nyujtatik. Nem art, ha pántlikagiliszta ferez nines is jelen. — Az letekor megelégedés. —

Tűrvényesen védve.
Egy e odoti doboz pontos használati utasítással a hely és külföld részére 4 ft postai utazítéval vagy 3.50 előutaló bez küldésével. A pántlikagiliszta tünetet a kóvetkezők: Az arez hal-

ványága, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyakódás, bevont nyelv, emésztéshetlenség, étvágytalanság felváltva mohi étvágygyal gyakori rosszul ét vagy éppen ájulások s szedülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása gyomorsav, gyomorhég, gyakori felbőfögés, bélgörcs, hengergetés, hullanszerű mozságok, száraz, szív-fájdalom és szurakás a belekben, szivdobogás, a verkerings rendellenesség, különösen nőknél, gyókor véletlenül beálló főfajás, a buskomorságra vaa hajlam, életuntág és a halál óhatása.
Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Resiczka, Pozuteza 21. (Délmagyarorszag.)

Dr. LENGIEL nyirfa-balszam

kir. szabad. svédhonra. Már magában vevé azon nővényi nedv, amely a nyirfából kitolyik, ha annak törzset megürjük, emboromlékezet óta mint a legkitűnőbb zsepfűszer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a fel-

találó utas tájai szerint balszammá alakították át, csak akkor nyer ugy.ólván esodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevétel nélkül pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal lehérré és gyöngyöddé valik. Ezen balszam kism tja az arcon a ranezokat és himlőhelyeket, fju arezest, a bőrcnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz; a legrovzdebb idő alatt eltávolítja a szepőt, májfoltot és anyajegyeket, orrvörösséget, borotkát s a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ara egy kórsonak használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

A nyirfabalszam által puhívá lett bőr konzerválása ára ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr Lengiel-féle

Opo-krémet

használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.

A dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivata van a balszam jó hatását fokozni.

Egy darab ára 1 korona 20 fillér.

Főraktár Magyarország részére: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerértára Budapestben Király-utca 12.

KEIL-LAKK

(Glaser)

legkülönöb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palack ára 135 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására, 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser”-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók;

Weidinger S. és Zs. czégnél Zombor.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

Sommer-Fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

— Érvényes 1900. évi május 1-jétől. — Gültig vom 1-ten Mai 1900. —

Oda						Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád.						Vissza			
k. expr.	szem. v.	lv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	k. expr.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.		
11.20	7.35		2.40	3.25	10.20	11.20	7.05	10.09	1.05	6.40					
2.44	12.33	7.28	5.47	8.23	4.05	ind.	BUDAPEST k. p. u.	ind.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.57		
2.51	1.22	4.00	5.56		5.40	ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.37	9.34	1.21		
	1.51	4.39			6.08		Csantavér			10.16	6.58		12.56		
	2.18	5.13	6.27		6.34		Bács-Tapolca			9.52	6.30	9.02	12.34		
	2.44	5.46	6.42		7.02		Hegyes-Feketehegy			9.22	5.54	8.46	12.06		
	3.05	6.05	6.56		7.22		Vajbuzs			9.01	5.30	8.33	11.48		
	3.26				7.42		Órkeér			8.36			11.29		
	3.44				8.07		Kiszvés			8.16			11.13		
4.23	4.06		7.41		8.29	érk.	UJVIDEK	inf.	6.18	7.51		7.50	10.52		

Oda			Szabadka—O-Becse.			Vissza		
V.	SZ.		V.	SZ.		V.	SZ.	
5.10	1.37	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.27		
5.38	2.05		B kova		8.27	5.00		
7.00	3.28	érk.	ZENTA	ind.	7.01	4.42		
8.12	5.27		Ada		6.06	2.24		
8.35	5.42		Mohol		5.45	2.07		
8.55	6.02		Bács-Petrovoszellő		5.18	1.42		
9.21	6.28	érk.	O-BECSE	ind.	4.48	1.15		

Oda			Szeged-Rókus—Zenta.			Vissza		
V.	SZ.		V.	SZ.		V.	SZ.	
4.15	2.05	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	9.32	5.55		
4.40	2.29		Röske	ind.	9.09	5.33		
4.58	2.48	érk.	HORGOS (136)	ind.	8.50	5.15		
5.01	2.57	ind.	Horgos	érk.	8.38	4.56		
5.20	3.16		Bács-Martonos		8.20	4.38		
5.43	3.39		Ozkanizsa		8.06	4.24		
6.05	4.00		Adorján		7.37	4.00		
6.30	4.25	érk.	ZENTA	ind.	7.10	3.35		

Oda			Szabadka—Baja.			Vissza		
V.	SZ.	SZ.	SZ.	SZ.	SZ.	V.	SZ.	SZ.
6.02	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28
6.41	2.22	7.18		Csikeria		9.04	12.10	9.52
7.22	2.54	7.50		Bács-Almás		8.42	11.48	9.23
7.28	3.00	7.56		Almás		8.27	11.33	9.02
8.01	3.26	8.25		Bility-Borsod		8.02	11.08	8.34
8.41	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.25	10.32	7.43

Oda			Baja—Ujvidek.			Vissza		
V.	V.	SZ.	SZ.	SZ.	SZ.	V.	V.	V.
4.00		1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15		6.50
4.11		1.25		Bajuszállás		9.08		6.42
4.25		1.38		Vasút		8.53		6.26
4.51		2.01		Gara		8.32		6.00
5.09		2.16		R gyics		8.17		5.35
5.37		2.39		Sztanislov		8.00		5.12
5.56		2.56		Gakova		7.36		4.40
6.15		3.14		N-nadies		7.15		4.16
6.25		3.23	érk.	Zombor (ét.)	ind.	7.05		4.05
2.55	6.51	3.51	ind.	Zombor (ét.)	érk.	6.30	11.18	7.00
3.01	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.23	11.11	6.52
3.11	7.07	4.07		Fernbach-szállás		6.14	11.02	6.41
3.20	7.16	4.16		Zsák-kövez		6.06	11.54	6.32
3.36	7.30	4.30		O-Szt-pár		5.52	10.40	6.15
4.05	7.49	4.49		Brisztócséz		5.37	10.26	5.52
4.35	8.10	5.12		Hódásgh		5.12	10.02	5.23
5.11	8.35	5.37		Parabury		4.53	9.45	4.54
5.25	8.49	5.51		Paruzsa		4.32	9.25	4.29
5.46	9.16	6.13	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.14	9.07	4.03
6.00	9.30	6.27		Bulkezt		4.00	8.44	3.84
6.22	9.45	6.44		Petrovcsz-Glozsán		3.49	8.44	3.34
6.51	10.10	7.13		Futok		3.20	8.16	2.53
7.14	10.31	7.35	érk.	UJVIDEK	ind.	2.55	7.55	2.15

Oda			Szeged-Rókus—Szabadka.						Vissza.			
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.
3.15	8.10	1.56	4.43	8.43	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	11.09	3.36	7.46	12.18
3.32	8.27	12.12	5.00	9.09		Röske	ind.	6.42	10.44	3.10	7.30	12.01
3.46	8.43	12.26	5.14	9.36		HORGOS	ind.	6.25	10.30	2.55	7.16	11.46
3.59	8.56	12.38	5.26	9.56		Királyhalom		5.58	10.16	2.39	7.02	11.31
4.15	9.11	12.53	5.40	10.17		Palics		5.43	10.05	2.27	6.51	11.18
4.27	9.22	1.04	5.51	10.35	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.51	2.12	6.37	11.03

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűvel vannak nyomtatva.

A menetrend baloldali számai felülől lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr sind fett gedruckt.

Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Oblát Károly könyvnyomdájában, Zomborban.